

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum sit virtus cardinalis, seu principalis? 7

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

tis & bonæ habitudinis corporalis : sed etiam ut non sint præter bonum, id est, contra honestatem; & quod non sint supra substantiam, id est, supra facultatem diuitiarum. Et August. * dicit in lib. de moribus Eccles. siæ, quod temperans respicit non solum necessitatem huius vitæ, sed etiam officiorum.

ARTIC. VII.

Virum temperantia sit virtus cardinalis ?

689

1. 2. q. 71

et qu. 66.

a. 1. q. 4

co. q. 3.

d. 33. q. 2

a. 1. et vi.

q. 1. a. 12

ad 24. 25

et 26. q.

q. 5. a. 1.

cap. 10. a

me. 10. 5.

AD septimum sic proceditur. Videtur, quod temperantia non sit virtus cardinalis. Bonum enim virtutis cardinalis à ratione dependet. Sed temperantia est circa ea quæ magis distant à ratione, scilicet circa delectationes, quæ sunt nobis & brutis communis, ut dicitur in 3. * Ethic. Ergo temperantia non videtur esse principalis virtus.

¶ 2 Præterea, Quanto aliquid est magis impetuosi, tanto difficilius videtur esse ad refræmandum. Sed ira quam refrænat mansuetudo, videtur esse impetuosior, quàm concupiscentia, quam refrænat temperantia. Dicitur enim Proverbiorum vigesimo-septimo, Ira non habet misericordiam, nec erumpet furor; & impetum concitati spiritus ferre quis poterit? Ergo mansuetudo est principalior virtus, quàm temperantia.

1. 2. q. 25

ar. 4.

¶ 3 Præterea, Spes est principalior motus animæ, quàm desiderium & concupiscentia, ut supra habitum est. Sed humilitas refrænat præsumptionem immoderatæ spei. Ergo humilitas videtur esse principalior virtus, quàm temperantia, quæ refrænat concupiscentiam.

c. 36. an-

te med.

q. 123. a.

11. q. 1.

2 qu. 6 1.

ar. 3.

SED contra est, quod * Greg. in 2. Moral. ponit temperantiam inter virtutes principales.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est, virtus principalis seu cardinalis dicitur, quæ principaliter laudatur ex aliquo eorum, quæ communiter requiruntur ad rationem virtutis: moderatio autem, quæ in omni virtute requiritur, præcipuè laudabilis est in delectationibus tactus, circa quæ est temperantia.

tum quia tales delectationes sunt magis nobis natura-
les, & ideo difficilius est ab eis abstinere, & concupi-
scentias earum refranare; tum etiam quia earum obie-
cta magis sunt necessaria presenti vitæ, ut ex * dictis
patet. Et ideo temperantia ponitur virtus principalis
seu cardinalis.

art. 4 hinc
ius 3.

Ad primum ergo dicendum, quod tanto maior offen-
ditur agentis virtus, quanto in ea quæ sunt magis di-
stantia, potest suam operationem extendere. Et ideo
ex hoc ipso ostenditur maior virtus rationis, quod po-
test etiam concupiscentias & delectationes maximè
distantes moderari. Unde hoc pertinet ad principalis-
tatem temperantiæ.

Ad secundum dicendum, quod impetus iræ causa-
tur ex quodam accidente, puta ex aliqua læsione con-
tristante. Et ideo cito transit, quamvis magnum im-
petum habeat. Sed impetus concupiscentiæ delecta-
bilium tactus, procedit ex causa naturali: unde est
diuturnior & communior. Et ideo ad principalis-
tatem virtutem pertinet ipsum refranare.

Ad tertium dicendum, quod ea quorum est spes,
sunt altiora his quorum est concupiscentia. Et pro-
pter hoc spes ponitur passio principalis in irascibili.
Sed ea quorum est concupiscentia & delectatio ta-
ctus, vehementius mouent appetitum: quia sunt magis
naturalia. Et ideo temperantia quæ in his modum sta-
tuit, est virtus principalis.

ARTIC. VIII.

Vtrum temperantia sit maxima virtutum?

690

AD octauum sic proceditur. Videtur, quod tempe-
rantia sit maxima virtutum. Dicit enim Ambrosius
in primo de * Offic. quod in temperantia maximè ho-
nesti cura, decoris consideratio spectatur & queritur.
Sed virtus laudabilis est, in quantum est honesta &
decora. Ergo temperantia est maxima virtutum.

l. i. c. 41.
in prin.
to. 1.

¶ 2 Præterea, Maioris est virtutis operari id quod
est difficilius. Sed difficilius est refranare concupiscentias
& delectationes tactus, quàm rectificare actiones ex-
terio-